

การเป็นกรรมการตัดสินการประกวด

ในที่นี้ท่านคงไม่หวังที่จะได้รับคำแนะนำถึงวิธีที่จะเลือกพักทองผลดีที่สุด วัวตัวชนะเลิศ นักเต้นรำที่เต้นสวยที่สุดหรือนักเล่นเปียโนฝีมือเยี่ยม เนื่องจากท่านย่อมต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านดังกล่าวอยู่แล้ว จึงได้รับเชิญให้เป็นผู้ตัดสิน อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญก็คือ วิธีการเสนอผลการตัดสินของท่าน เพราะความยากลำบากของงานอยู่ที่การมอบรางวัลแก่ผู้ชนะโดยต้องไม่ทำให้ผู้แพ้รู้สึกผิดหวังด้วยในเวลาเดียวกัน

หลังจากที่การประกวดเสร็จสิ้นลง ผู้ตัดสินก็ไม่ต้องทำอะไรนอกจากประกาศชื่อผู้ชนะเลิศหรือผู้ที่ได้รับรางวัล แต่ถ้าหากได้กล่าวอะไรบางอย่างสั้นๆ ก็ย่อมจะน่าสนใจมากขึ้นสำหรับผู้ชมเรื่องนี้อาจจะถูกละหุกเกินไปเพราะผู้ตัดสินการประกวดจะไม่รู้ว่าควรพูดอะไรดีจนกว่าจะได้เห็นงานโดยตลอด ดังนั้นขณะที่ท่านเดินดูของที่ส่งเข้าประกวด หรือชมการแสดงฝีมือของผู้เข้าแข่งขัน ก็ควรถือโอกาสจดบันทึกสิ่งที่ได้เห็นได้ฟังไว้และมีเวลาส่วนตัวสักเล็กน้อยเพื่อพิจารณากำหนดเค้าโครงเรื่องที่จะพูดต่อไป

เมื่อท่านลุกขึ้นเพื่อพูดกับผู้ชมและประกาศผลการแข่งขัน ก็คงจะมีเสียงปรบมือต้อนรับดังขึ้นพร้อมกัน ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าการปรบมือก่อนการประกาศเริ่มขึ้นเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ตัดสิน และการปรบมือหลังการประกาศเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ชนะเลิศ ต่อจากนั้น ท่านควรถอยออกไปยืนอยู่เบื้องหลังผู้ได้รับรางวัลอย่างสง่างาม ปล่อยให้ผู้ชนะเลิศปลาบปลื้มดีต่อกับหน้าที่แห่งเกียรติยศ

อย่างเต็มที่ ในฐานะที่เป็นผู้ตัดสินบางครั้งท่านอาจจะได้รับเกียรติให้เป็นผู้มอบรางวัลด้วย และเป็นโอกาสที่ท่านจะแสดงความยินดีกับผู้ชนะเลิศเป็นการส่วนตัว โดยการพูดอะไรบางอย่างก่อนกลับลงมาจากเวทีอย่างมีความสุขที่งานจบลงด้วยดี หรืออาจจะไม่เป็นสุขนักที่มีสายตาของผู้ผิดหวังจ้องมองมาที่ท่านราวกับจะกินเลือดกินเนื้อ

ในการประกวดหรือการแข่งขันบางประเภท ผู้มาร่วมงานมักมีความเครียดมาก แต่การพูดที่ดีนาฟังของผู้ตัดสินที่อธิบายถึงเหตุผลในการตัดสินของตนสามารถทำให้ผู้มาร่วมงานยอมรับผลการตัดสินได้ แม้กระทั่งผู้แพ้เอง เคล็ดลับก็คือพยายามพูดกับผู้เข้าแข่งขันแต่ละคนในทางที่ดี อย่าให้เสียกำลังใจ เพราะถึงอย่างไร ทุกคนต่างยุ่งยากกับการเตรียมตัวเข้าแข่งขันมานานแล้ว ทุกคนต้องใช้เวลามากมายในการทำงานของตนให้สมบูรณ์ที่สุด และที่จริงแล้วการได้เข้าร่วมแข่งขันก็นับว่าเป็นความสำเร็จแล้วสำหรับบางคน ดังนั้นหากผู้ตัดสินปิดงานลงง่ายๆ โดยไม่พูดอะไรเลย หรือถ้าพูดก็พูดอย่างยกตนข่มท่าน ซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้ผู้เข้าแข่งขันหมดกำลังใจเท่านั้น แต่ยังเป็นการไม่ให้เกียรติแก่ผู้เข้าแข่งขัน และผู้จัดงานทุกคนด้วย ทั้งๆ เขาเป็นผู้ให้เกียรติเชิญท่านมาตัดสิน อีกทั้งยังอาจส่งผลใหญ่ที่สนใจในदानนี้พลอยหมดความสนใจไปด้วย

เชื่อได้ว่า ท่านคงจะไม่เริ่มต้นด้วยการประกาศผลเลยเป็นแน่ การรั้งรอไว้ก่อนจะทำให้ผู้ที่อยู่ในงานคอยเงี่ยหูฟังชื่อผู้ชนะเลิศขณะที่ท่านกำลัง

พูดอยู่และที่คาดเดาเอาเองว่าคนนั้นคนนี้ควรจะเป็น
 ผู้ชนะเลิศ อย่าลืมนะว่าสิ่งที่คนส่วนใหญ่ในนั้นต้องการ
 ทราบก็คือชื่อผู้ชนะเลิศ ดังนั้น ท่านจึงไม่ควรปล่อยให้
 พวกเขาคอยนานนัก การพูดในโอกาสนี้ควรใช้
 เวลาไม่เกินห้านาที หากใช้เวลาเกินกว่านี้ก็ควรจะมี
 เหตุผลที่สมควรจริงๆ

ท่านควรเริ่มต้นพูดด้วยการกล่าวแสดงความ
 ยินดีที่ได้รับเชิญให้มาเป็นผู้ตัดสินแล้วจึง
 กล่าวชมเชยผู้จัดงานที่สามารถจัดการแข่งขันจน
 สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี ตามด้วยการแสดงความยินดี
 ต่อผู้ร่วมแข่งขันทั้งหมด และส่งท้ายด้วยการ
 กล่าวถึงความสามารถหรือความสำเร็จของผู้ที่ได้
 มาร่วมแข่งขันในครั้งนี้ ต่อจากนั้นจึงพูดถึงสิ่งที่
 ท่านคาดหวังว่าจะได้เห็นในการแข่งขันซึ่งจะไม่
 เพียงเป็นที่สนใจของผู้แข่งขันเท่านั้น แต่ยังเป็นที
 น่าสนใจของผู้มาร่วมงานโดยทั่วไปอีกด้วย เนื่องจาก
 คนทั่วไปมักจะไม่ค่อยเข้าใจวิธีวินิจฉัยผลการ
 แข่งขัน ซึ่งเหตุผลค่อนข้างซับซ้อนเป็นที่สงสัยกัน
 อยู่เสมอว่าใช้หลักเกณฑ์ใด สำหรับคนนอกวงการ
 อาจเห็นว่าพีชคณิตมันใหญ่ๆ น่าจะได้คะแนนดีสุด
 ในงานประกวดพีชคณิตทางเกษตรในชนบท แต่
 สำหรับผู้ตัดสินกลับอาจมองเห็นจุดเล็กๆ ที่ใบ หรือ
 เห็นตรงข้ามคือคิดว่ามันใหญ่ผิดปกติ หรือการ
 แข่งขันสีไวโอลินของผู้เล่นที่ได้รับเสียงปรบมือ
 กึกก้องจากผู้ฟัง ผู้ตัดสินอาจรู้สึกว่าคุณเล่นนั้นใช้
 เทคนิคช่วยมากกว่าความเป็นศิลปิน ดังนั้นจึงควร
 กล่าวถึงความสามารถในด้านที่ท่านต้องการจะเห็น
 โดยยึดกฎเกณฑ์ของการแข่งขันเป็นหลัก ซึ่งอาจ
 มีหลายเงื่อนไข เช่น เรื่องอายุของผู้แข่งขันในกรณี
 ที่เป็นเด็ก เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม หากมีเวลาพูดถึงผู้เข้าแข่ง
 ขันแต่ละคนหรือสิ่งของแต่ละชิ้นที่ส่งเขาประกวด
 ก็ควรทำอย่างสร้างสรรค์และสั้นที่สุด หน้าที่อีก
 ประการหนึ่งของท่านก็คือ ส่งเสริมให้เขาแข่งขัน
 หรือประกวดใหม่ในคราวต่อไป แต่จะต้องแนะนำให้
 พยายามปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วย ถ้าผู้เข้าแข่งขัน
 เดินออกจากห้องประชุมไปพร้อมกับล้นน้ำจาวว่า

เขาจะไม่ขอปลูกผักอะไรอีกแล้ว หรือเลิกเล่นดนตรี
 ไปเลยเพราะคำวิจารณ์ของท่าน แสดงว่าท่านประสบ
 ความล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ท่านควรพูดให้ทุกคน
 กลับบ้านไปพร้อมกับตั้งใจว่าจะนำคำแนะนำของ
 ท่านไปใช้เพื่อปีต่อไปจะได้ทำได้ดีขึ้น ในเวลา
 เดียวกันก็เต็มไปด้วยความกระตือรือร้นในกิจกรรม
 นั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เขาและท่านผูกพันอยู่

เนื่องจากท่านมีเวลาจำกัดมากในการพูด
 ถึงผู้เข้าแข่งขันแต่ละคน ดังนั้น จึงควรชี้จุดบกพร่อง
 ที่เห็นได้ชัดซึ่งง่ายต่อการปรับปรุงเพียงหนึ่งหรือ
 สองแห่งเท่านั้น การจะแนะนำให้เกษตรกรได้ผลผลิต
 ที่ดีขึ้น โดยให้เขาย้ายไปปลูกในที่แห้งซึ่งดิน
 มีคุณภาพดีกว่านั้น คงไม่ใช่คำแนะนำที่ดีนัก และ
 คงจะไม่ใช้หน้าที่ของท่านอีกเช่นกัน ที่จะแนะนำ
 นักศึกษาศิลปะการแสดงเปลี่ยนแปลงวิธีการ
 ของเขาทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ แต่การแนะนำที่
 เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรในเรื่องการเลือกใช้ปุ๋ย
 ที่ดีที่สุด และแนะนำนักศึกษาศิลปะการแสดงใน
 เรื่องการปรับปรุงลักษณะท่าทางบางอย่างจะเป็น
 ที่ยินดีรับฟังและนำไปปฏิบัติตาม หากท่านมีข้อ
 แนะนำที่มีประโยชน์มากกว่านี้ ซึ่งคิดว่าไม่ควรนำ
 มากกล่าวต่อหน้าสาธารณชนให้เขียนคำแนะนำที่
 มีคุณค่านั้นเพิ่มเติมลงบนแผ่นกระดาษซึ่งใช้บันทึก
 คะแนนจะเหมาะสมกว่า

เมื่อประกาศผลการประกวด ท่านควรจัด
 ลำดับการประกาศโดยเอาชื่อผู้ชนะเลิศไว้ท้ายสุด
 และไม่ควรพูดอะไรอีกหลังจากที่ได้ประกาศชื่อผู้
 ชนะเลิศแล้ว เสียงปรบมือที่เกิดขึ้นเป็นเสียง
 ปรบมือสำหรับผู้ชนะเลิศ หน้าที่ของท่านเป็นอัน
 สิ้นสุดลง แต่บางทีปีหน้าท่านอาจได้รับเชิญให้เป็น
 ผู้ตัดสินซ้ำอีกก็ได้

รวบรวมจาก
 “การเป็นนักพูดที่ดี,” หนังสือแปลของสำนักงาน
 คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ อันดับที่ 165
 แปลจาก Public Speaking by Vivian Summers.